

Prepričljiva živost slovenske besede v predstavi Jeklene magnolije **Jeklene magnolije – predstava, ki nas povezuje**

Izpod južnega križa iz daljne Argentine je v vročem poletju v Slovenijo, v domovino svojih prednikov, pripotovala gledališka skupina Pristava. Prihod v Slovenijo je finančno podprl Urad vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Navdušena skupina Slovenk in Slovencev iz Buenos Airesa je v šestih krajih po Sloveniji: v Šentrupertu na Dolenjskem, Šentvidu v Ljubljani, Adergasu, Tuhinju, Šentjoštu nad Horjulom in v Škofji Loki nastopila z dramsko igro Jeklene magnolije, avtorja Roberta Harlinga ter v živi in prepričljivi slovenski govorici predstavila življenjski vsakdan v frizerskem salonu. Igro je režirala Maruča Zurc.

Pogled iz občinstva

V prispevku želiva izraziti svoje doživljanje igre – z vidika v Sloveniji živečih obiskovalcev predstave. Predstavo sva si ogledali na odru Kulturnega doma Šentvid v Ljubljani (22. 7. 2022) in Šentjošt nad Horjulom (28. 7. 2022). Veseli sva bili predstave in srečanja z nastopajočimi in obiskovalci; med njimi so bili tudi nekateri, s katerimi sva že prej virtualno sodelovali pri nalogah, povezanih z delovanjem v Društvu katoliških pedagogov Slovenije (DKPS). Obisk predstave je bil priložnost tudi za živi stik.

V obeh dvoranah je bilo prijetno vzdušje, polno pričakovanja. Med obiskovalci so bili tudi (bivši) člani slovenske skupnosti v daljni Argentini, njihovi številni prijatelji, sorodniki in drugi. Slovenci v Argentini – sedaj že tretja in četrta generacija – na različne načine in v živem jeziku ohranjajo slovenstvo daleč od domovine porekla, kar so še kako prepričljivo dokazali s predstavo Jeklene magnolije.

Šest nastopajočih žensk različnih generacij, z različno izobrazbo in poklicno usmerjenostjo se je na odru odlično odrezalo. Obiskovalci smo lahko uživali v resnih in hudomušnih dialogih, ki so potekali v tekoči slovenski govorici. Predstava na sproščen način sporoča pomembna življenjska sporočila. Pa ne v zborni slovenščini, temveč v prijetnem pogovornem jeziku, ki so ga 'jeklene magnolije' podedovale v lastni družini. Pridih narečja je dogajanje na odru naredil bolj živo, sproščeno, srčno. Prav to je dogajanju na odru dodalo poseben navdih, uprizorjene življenjske situacije, v našem primeru pogovor žensk v frizerskem salonu, so bile še bolj prepričljive, saj se v takšnih situacijah ljudje pogovarjamo v pogovornem jeziku.

Nastopajoče: Gabi Bajda Križ (v vlogi Truvy Jone, lastnice lepotilnega salona), Viki Selan (kot Anelle, pomočnica v salonu), Cvetka Češarek Tomaževič (kot Claire, vdova nekdanjega župana), Andrejka Puntar Gaser (kot Shelby, najlepše dekle v mestu), Maruča Zurc (kot MLynn, Shelbyna mama) in Beti Petkovšek Mavrič (kot Ouiser, premožna večna godrnjavka) so poleg odlično odigranih prizorov, z govorico,

tonom in mimiko poudarile življenjskost različnih situacij, saj je med njimi potekal pogovor v sproščenem vzdušju.

Vloženega je bilo veliko truda

Občudovati je treba vzdržljivost nastopajočih v pogovorih z zelo veliko besedila. Ljubiteljske igralke so se morale naučiti oz. si zapomniti veliko besedila in ob tem čim bolj naravno ponazoriti različne življenjske situacije v resnih in hudomušnih dialogih. Uspelo jim je! Čestitamo jim!

Seveda igra na odru zahteva še mnogo drugih aktivnosti, ki jim gledalci ne posvečamo večje pozornosti, toda brez njih bi oder bil nepopoln. Potrebno je opraviti tudi mnogo organizacijskih in tehničnih opravil (scenografijo, izbrati kostume, pripraviti razsvetljavo, izbrati prišepetovalce itn.). To so t. i. nevidne osebe, ki so del igralske skupine in del slovenske skupnosti ter so svoje delo opravili vrhunsko.

Vsi nastopajoči in sicer sodelujoči pri pripravi in izvedbi predstave so ljubiteljsko vključeni v dejavnosti, ki jih opravljajo iz čiste ljubezni do slovenstva, slovenskega jezika in kulture. Vse to želijo ohranjati in razvijati v svoji generaciji in biti oz. ostati zgled novim, mlajšim generacijam Slovencev v Argentini, tretji in v določenih primerih že četrti generaciji.

Med sodelujočimi so ljudje različnih poklicev, pri tej igri sta dve profesorici telesne vzgoje (Andrejka in Beti), ena psihologinja (Viki), ena inštrumentarka (Maruča), ena zdravstvena tehničarka na oddelku za kemoterapijo (Cvetka), ena pa arhitektka (Gabi). Od ostalih sodelujočih omenimo še Adrijana, ki je specialist za radiologijo in se je poleg medicine spopadel še s študijem zvočne tehnike in mu je to postal konjiček za oddih. Miloš je strokovnjak v računalništvu, Martin pa podjetnik. Cilj vseh je želja, da slovenska skupnost živi. Skupno delovanje je priložnost za druženje, pogovor v slovenščini, stalne vaje so priložnost za nadgradnjo slovenskega besedišča, ponekod zbornega, v večini primerov pa pogovornega jezika. Pri vajah pridobljenemu besedišču, pridobljenem v družinah, dodajajo izrazje iz različnih področjih družbenega, kulturnega, duhovnega in socialnega življenja. Ustvarjanje oz. priprava za nastop z dramsko igro pa ponuja bogastvo jezikovnih izrazov.

Ljubezen premosti mnoge ovire

Izjemno izkušnjo smo člani Društva katoliških pedagogov Slovenije (DKPS) že imeli z nekaterimi člani in članicami slovenske skupnosti iz Buenos Airesa, in sicer na 3. mednarodni konferenci Vzgoja za ljubezen do domovine in države, novembra 2021. Med temi je iz tokratne skupine nastopajočih bila gospa Maruča Zurc, ki je v tej skupini nastopila kar v dvojni vlogi, kot režiserka in igralka. Z gospo smo lahko obudili spomin na lansko konferenco (potekala je na daljavo), na kateri je slovenskemu učiteljstvu slikovito predstavila svojo dramsko aktivnost

Po predstavi smo spregovorili nekaj besed z nekaterimi nastopajočimi in sodelujočimi. Zanimiv je bil klepet z gospodom Adrianom, sicer zdravnikom, velikim strokovnjakom na njegovem področju in hkrati zavzetem in navdušenem soustvarjalcem vzdušja v igralski skupini. Z neverjetnim navdušenjem je pripovedoval o svojem sodelovanju v slovenski skupnosti in o tem, kaj vse sta mu podarila starša, stari starši ter skupnost. To je izjemno bogastvo, v družinskem zavetju je spoznaval slovensko kulturno dediščino, slovenski jezik in si oblikoval slovensko identiteto. Pripovedoval je, kako je kot mlad fant začel pomagati svojemu pokojnemu očetu Mihi Gaserju, kako so v skupnosti nekoč na oder spravili več kot 300 igralcev in pevcev, celo konjenike so vključili. Skozi pripoved je izražal neverjetno zadovoljstvo in ponos na vse pridobljeno in vse to prenaša na svoje otroke osnovnošolske starosti.

Vse to njegovo navdušenje bi morali slišati in doživeti naši učitelji v Sloveniji, da bi tudi sami z močnejšim žarom svojim učencem podajali ljubezen do domovine in države.

Tkanje vezi

Obisk takšne prireditve in pogovor z izvajalci bi priporočili slovenskemu učiteljstvu v Sloveniji, da bi v živo videli in doživeli, kako se konkretno in s srcem deluje za ljubezen do domovine in kakšne sadove prinaša. Tovrstni obiski in stiki izseljene slovenske skupnosti z mladimi v Sloveniji bi morali biti del šolskega programa v Sloveniji, priporočilo bi lahko posredovalo Ministrstvo za šolstvo in šport ter Urad vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu. Morda se bo tudi kdaj zgodilo? Upati moramo in verjeti!

Delček tega se lahko zgodi na mednarodni konferenci Vzgoja za ljubezen do domovine in države, ki jo v DKPS letos organiziramo že četrtyč, možna pa je spletna udeležba. Tam si udeleženci izmenjujejo izkušnje, povedo, kako na svojem področju živijo in spodbujajo ljubezen do domovine Slovenije. Zato iskreno vabljeni k sodelovanju; naj gre dober glas iz Argentine čim večkrat v Slovenijo, na čim več različnih načinov.

Ostaja prijeten spomin

Navdušenje nad predstavo in skupino Slovencev iz Argentine je izrazila tudi predsednica DKPS, gospa Marija Žabjek. Vesela je bila, da se je udeležila prireditve, saj se tako spoznavamo med seboj.

Spomin na igro Jeklene magnolije, doživetje ob igri in njeno globoko sporočilo o vrednosti vsakega trenutka življenja bo še dolgo odmevalo v nas. Iskrena hvala!

Dragica Motik in Erika Ašič iz Slovenije, DKPS

